

Pia Lindgren

Fra: TMFKP Sekretariat
Emne: VS: Henvendelse til TMU fra SOU vedr. behov for bedre lægedækning i Københavns Kommune (2018-0321424)
Vedhæftede filer: Notat - Behov for bedre lægedækning i København, Teknik- og Miljøforvaltningen, Byens Ud 30287032_21392703_0.pdf; 2018-0164381-11 Henvendelse til TMU fra SOU vedr 29944767_21198367_0.pdf; 2018-0321424-2 Strategi for lægedækning 30218150_1_1.PDF

Fra: Borgmesteren TMF
Sendt: 12. december 2018 09:40
Til: Borgmesteren SUF
Cc: Stine Dupont
Emne: Henvendelse til TMU fra SOU vedr. behov for bedre lægedækning i Københavns Kommune (2018-0321424)

Kære Sisse

Tak for din henvendelse af 28. november, vedrørende udmøntning af strategi for bedre lægedækning.

Da du har henvendt dig til hele Teknik- og Miljøudvalget, svarer jeg her som formand for udvalget. Det betyder også, at din henvendelse og dette svar er sendt til resten af udvalget, som kan reagere på det af egen drift, hvis de ser det nødvendigt.

Jeg har bedt forvaltningen om at svare på din henvendelse og bidrage med deres bemærkninger. Du kan læse dem i det vedhæftede dokument.

Jeg er helt enig med dig i, at problemstillingen med lægedækning i København er noget vi, som kommune skal have taget hånd om, og jeg ser det derfor oplagt at Teknik- og Miljøudvalget tager det op til drøftelse.

Med venlig hilsen

Ninna Hedeager Olsen

Teknik- og Miljøborgmester

KØBENHAVNS KOMMUNE

Københavns Rådhus, 1.sal vær.36
1599 København V

4. december 2018

Sagsnr.
2018-0321424

Dokumentnr.
2018-0321424-3

Sagsbehandler
Pernille Klemens Orth

Behov for bedre lægedækning i København

Sundheds- og Omsorgsborgmesteren har ved brev af 28. november 2018 rettet henvendelse til Teknik- og Miljøudvalget vedrørende lægedækning i Københavns Kommune.

Sundheds- og Omsorgsborgmesteren ønsker følgende indsatser på Teknik- og Miljøudvalgets område:

1. Dispensation fra kravet om erstatningsboliger, herunder til flermålspraksis
2. Forbedrede muligheder for etablering af almen praksis på steder, som i lokalplaner er forbeholdt publikumsorienterede serviceerhverv og indtænkning af muligheder for lægepraksis i nye lokalplaner

Nedenfor er Sundheds- og Omsorgsborgmesterens ønsker til indsatser på Teknik- og Miljøudvalgets område ledsaget af Teknik- og Miljøforvaltningens umiddelbare bemærkninger.

1. Erstatningsbolig

Sundheds- og Omsorgsborgmesteren ønsker, at der kan meddeles dispensation fra kravet om erstatningsboliger, herunder til flermålspraksis, ved etablering af almen lægepraksis i boliger.

Sundheds- og Omsorgsborgmesteren beder derfor om, at der træffes beslutning i Teknik- og Miljøudvalget om, at kravet om erstatningsboliger ikke gælder ved etablering af almen lægepraksis.

Teknik- og Miljøforvaltningens bemærkninger:

Hvis en almen praksis i dag ønsker at etablere sig i en beboelseslejlighed eller udvide ved at inddrage en beboelseslejlighed, stiller Københavns Kommune krav om, at den almene praksis stiller en tilsvarende lejlighed til rådighed som erstatningsbolig. Dette er for at varetage hensynet i boligreguleringsloven til fastholdelse/sikring af boliger, hvilket er valgfrit for kommunerne.

Teknik- og Miljøudvalget har vedtaget, at boligreguleringsloven skal gælde i Københavns Kommune. Det vil derfor kræve en politisk beslutning i Teknik- og Miljøudvalget at omgøre denne praksis i forhold til, hvornår kommunen kræver erstatningsboliger.

Før 1998 var det muligt for alment praktiserende læger at opnå samtykke efter boligreguleringsloven til at indrette lægeklinik i

Byplan Indre

Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S

EAN nummer
5798009809452

beboelseslejligheder på maksimalt 100 m² uden krav om tilvejebringelse af erstatningsbolig. Dette samtykke blev indtil 1998 givet personligt og på betingelse af genindretning af beboelsesarealet ved praksisophør, dog med mulighed for at anden praktiserende læge kunne ansøge om at overtage en eksisterende lægepraksis.

Det bemærkes, at der ved imødekommelse af ønsket om, at der ikke stilles krav om erstatningsbolig vil være tale om en forfordeling af en enkelt faggruppe, fordi kravet om erstatningsbolig også gælder, hvis boliger omdannes til anden anvendelse. Det bør derfor indgå i den politiske vurdering, hvorledes man vil forholde sig til ansøgninger om nedlæggelse af helårsboliger fra andre grupper af erhvervsdrivende (præcedens). Der bør ske en nærmere juridisk afklaring af dette spørgsmål i forbindelse med en eventuel forelæggelse af en sag på baggrund af en vedtaget udvalgsbeslutning.

Det bemærkes endvidere, at der siden praksisændringen i 1998 er indført væsentlige skærper af tilgængelighedskravene i byggelovgivningen. Tilgængelighedskravene vil i mange tilfælde ikke kunne overholdes ved ændret anvendelse af ældre beboelseslejligheder til lægepraksis. Dette vil formentlig kun gøre sig gældende ved nye almene praksisser og ikke ved allerede etablerede, der udvides.

2. Almen praksis som en fast del af nye lokalplaner og bedre muligheder i eksisterende lokalplaner

Når anvendelsen er fastlagt til publikumsorienterede serviceerhverv, må lokalerne ikke anvendes til liberale erhverv, herunder lægepraksis.

Publikumsorienterede serviceerhverv angår typisk anvendelsen af stueetagen i strøggader og i randbebyggelse i de udpegede bymidter og bydelscentre. Alle andre steder kan almen lægepraksis etableres i stueetagerne.

Publikumsorienterede serviceerhverv er butikker, restauranter og lignende. Formålet med at fastlægge stueetagerne til publikumsorienterede serviceerhverv er at sikre, at gaderne forbliver handeleggader med mulighed for et aktivt og trygt byliv.

I allerede vedtagne lokalplaner vil det ikke vil være muligt at dispensere til etablering af almen praksis, hvis stueetagen er fastlagt til publikumsorienterede serviceerhverv. Anvendelsen er en del af en lokalplans principper, og der kan kun dispenseres i særlige tilfælde i en periode for maks. 3 år. Etablering af lægepraksis vil kræve en ny lokalplan, som skal være i overensstemmelse med kommuneplanen.

Teknik- og Miljøforvaltningens bemærkninger:

I forbindelse med nye lokalplaner screenes det pågældende område i dag for bl.a. kommunale behov som fx placering af skoler, børnehaver og institutioner.

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer, at der kan screenes på samme måde for behovet for etablering af lægepraksis, sådan at lægepraksis kan etablere sig på lige fod med andre erhverv, som ikke er publikumsorienterede. Det sker ved, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen bliver orienteret om nye lokalplaner i forbindelse med den indledende høring i forbindelse med lokalplanlægningen og vejledes om muligheder for etablering af lægepraksis.

Der gøres dog opmærksom på, at det ikke er kommunen, der i planlægningen kan sikre, at der fysisk etableres flermåndspraksis i forbindelse med nye lokalplaner, men derimod de private grundejere, for hvis ejendom, der planlægges. Planlægningen kan alene give muligheden for, at der kan etableres en lægepraksis på lige fod med andre erhverv af den type.

I forhold til at forbedre mulighederne for at dispensere fra anvendelsen i de områder, der i dag er lokalplanlagt til publikumsorienteret serviceerhverv, så kræver det en ændring af planloven, hvis der skal kunne gives dispensation ud over de 3 år, som loven i dag giver mulighed for.

28. november 2018

Sagsnr.
2018-0164381

Dokumentnr.
2018-0164381-11

Til Teknik og Miljøudvalget

Vedr. behov for bedre lægedækning i Københavns Kommune

Lige nu er der lukket for patienttilgang til alment praktiserende læger i København. Det betyder, at københavnernes ikke selv kan vælge deres egen læge. Det er selvsagt en uholdbar situation, som vi skal lykkes med at forbedre. Både nu og på længere sigt. Derfor henvender vi i Sundheds- og Omsorgsudvalget os til jer i Teknik- og Miljøudvalget, fordi I har ressource på to vigtige elementer, der er afgørende for at løse problemet med lægemangel i København. Det handler dels om dispensation fra kravet om erstatningsboliger, dels om at tænke lokaler til almen praksis ind som en fast del af alle nye lokalplaner.

Dispensation fra kravet om erstatningsboliger

I dag sidder 63,5 % af de praktiserende læger i solopraksis. Det udgør en alvorlig barriere for at trække flere læger til København, fordi mange – særligt yngre – praktiserende læger ikke ønsker at sidde alene i en praksis. Kun 2 % af de unge læger er interesseret i at nedsætte sig i en solopraksis. Og vi har brug for at tiltrække unge læger til København. Både for at afhjælpe den nuværende lægemangel, men også i forhold til et lidt længere perspektiv. Vi ser nemlig lige nu ind i et scenarie, hvor en stor del af de nuværende læger går på pension. 38 praktiserende læger i Københavns Kommune er i dag mellem 63 og 67 år, og 18 er over 67 år. Om få år har de trukket sig tilbage og er gået på pension.

Ønsket om flermandspraksis er meget vanskeligt at imødekomme, fordi vi ikke har lokalerne eller mulighederne for at udvide de eksisterende lægepraksis, der som nævnt i stort omfang er solopraksis. Årsagen er kravet om erstatningsbolig, hvis en lejlighed bliver inddraget til at huse en almen praksis.

Teknik og miljøudvalget kan træffe en politisk beslutning om at give en midlertidig, generel dispensation fra kravet om erstatningsbolig ved etableringen af almen praksis. Det vil betyde, at vi kan skabe flere flermandspraksis og dermed tiltrække flere læger. Udvalget har tidligere besluttet en sådan fravigelse, da der var lægemangel i 1990'erne og der er behov for, at I igen dispenserer fra kravet. I

Sundheds- og Omsorgsudvalget er vi naturligvis klar over, at kravet om erstatningsboliger findes for at sikre, at der er boliger til alle i en by, der vokser. Men hvis vi skal sikre lægedækning i København, er der brug for lokaler til almen praksis – både i nye og gamle kvarterer.

Almen praksis som fast del af nye lokalplaner

Hvis vi skal sikre en stabil lægedækning fremover, er det nødvendigt at tænke etablering af lægepraksis ind som et fast element i udarbejdelse af alle nye lokalplaner. Konkret betyder det bl.a., at lokaler, som i dag er forbeholdt publikumsorienteret erhverv, skal kunne bruges til almen praksis. Også her er der behov for, at I bærer sagen frem i jeres udvalg, som et fast kriterie ved udarbejdelse af lokalplaner på linje med andre faste hensyn.

Manglen på plads og egnede lokaler i den eksisterende by udgør et problem i sig selv. Byen vokser, vi får nye borgere til kommunen hver eneste dag, og vi udvider byen på mange fronter. Desværre har der ikke i tilstrækkelig grad været fokus på at sikre rammer for etablering af almen praksis i udviklingen af de nyere bydele af København. Derudover har vi en konkret udfordring i de særligt udsatte boligområder i byen, hvor det kræver helt nye tiltag for at tiltrække de læger, der netop dér er afgørende for at sikre lighed i sundhed for borgerne. Alt dette understreger behovet for, at almen praksis bliver tænkt ind i alle nye lokalplaner.

En læge, som ønsker at oprette praksis i København kan i dag søge om en midlertidig dispensation fra bestemmelserne i en lokalplan. Denne proces er dog omstændig og tidskrævende og gør det vanskeligt og bureaukratisk at vælge København til. Desuden kan denne dispensation kun gives for max 3 år, hvilket gør den uattraktiv for en person, som ønsker at etablere en lægepraksis.

I Sundheds- og Omsorgsudvalget har vi naturligvis også fokus på at imødekomme og løse lægemanglen. Dels i vores samarbejde med de relevante parter i Praktiserende Lægers Organisation, i Region Hovedstaden osv. Rammen om vores fremadrettede indsats er den strategi for lægedækning, som vi netop har vedtaget i udvalget. Med dem sætter vi bl.a. fokus på at sikre borgerne let og lige adgang til lægebehandling, på at bidrage til en modernisering af almen praksis, så det bliver mere attraktivt at være alment praktiserende læge her i København m.m. I kan læse meget mere i strategien, som er vedlagt.

Der er brug for, at vi i fællesskab får løst problemet med lægemangel i København. Med dette brev håber vi, at Teknik- og Miljøudvalget vil bidrage konkret ved at løfte de to tiltag inden for jeres ressortområde.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen kommer meget gerne på besøg i udvalget og drøfter lægedækning med jer. Jeg deltager også gerne selv i et møde med jer, hvis det er relevant.

På vegne af Sundheds- og Omsorgsudvalget

Sisse Marie Welling
Sundheds- og Omsorgsborgmester

STRATEGI FOR LÆGEDÆKNING I KØBENHAVNS KOMMUNE

STRATEGI
KØBENHAVNS KOMMUNE

INDHOLD

INDLEDNING	s. 5
VISION	s. 6
STRATEGIENS FORUDSÆTNINGER	s. 9
UDFORDRINGER I KØBENHAVNS KOMMUNE	s. 10
PRINCIPPER	s. 14

INDLEDNING

I regeringsudspillet 'En læge tæt på dig' – en plan for fremtidens almen praksis' fra juni 2018 indgår 16 indsætter, der til sammen skal bekæmpe den udprægede lægemangel blandt landets praktiserende læger og sikre et nært, trygt og sammenhængende sundhedsvæsen.

Med udspillet sætter regeringen fokus på de praktiserende læger som sundhedsvæsenets forpost, og hvilken uholdbar situation det er at så stor en andel af almen praksis har lukket for tilgang. I Københavns Kommune er situationen særlig kritisk, og København er stærkt lægedækningsstruet. Med flere opgaver, som rykker ud i det nære sundhedsvæsen, vil almen praksis få en større rolle – blandt andet som en forudsætning for kommunernes arbejde på sundhedsområdet.

En bærende vision i Københavns Kommunes sundhedspolitik er lighed i sundhed, og her spiller almen praksis en central rolle som borgernes første indgang til sundhedsvæsenet. Utilstrækkelig lægedækning kan medføre, at særligt sårbare borgere undlader at gå til deres praktiserende læge grundet lang transport, med forværring af deres sundhedstilstand til følge.

Derfor ønsker Københavns Kommune at sikre bedre lægedækning i kommunen ved blandt andet at påvirke praksisstrukturen, så flere praktiserende læger nedsætter sig i flermandspraksis, der har plads til ansættelse af praksispersonale, som kan varetage de mange nye opgaver, som almen praksis pålægges, og hermed løser mulighederne for et tættere samarbejde med Københavns Kommune. Når der i nærværende strategi refereres til flermandspraksis, omhandler dette lægepraksis, hvor flere speciallæger i almen medicin, uanset selskabsform, har samarbejde blandt andet om sundhedsfagligt personale.

Denne strategi er Københavns Kommunes svar på, hvordan den manglende lægedækning bedst muligt løses i kommunen.

VISION

Københavns Kommune ønsker, at vores borgere har let og lige adgang til lægebehandling. Vi vil derfor bidrage til en modernisering af almen praksis, så det bliver mere attraktivt, at være alment praktiserende læge i København.

Københavns Kommune deler regeringens ambitiøse mål for almen praksis i 2030 og har udvidet med en målsætning om at reducere ulighed i sundhed.

Vores overordnede mål for Københavns Kommune i 2030 er, at:

- 90 % af de alment praktiserende læger er i en fjermandspraksis.
- Antallet af praksispersonale øges med 50 %.
- 70 % af lægepraksis har åbent for tilgang.
- Alle udsatte boligområder har praktiserende læge i nærområdet.

Vi vil bidrage til at sikre lige adgang til sundhedsydelse, så alle vores borgere har lige muligheder for at leve et godt og langt liv.

STRATEGIENS FORUDSÆTNINGER

Såfremt Københavns Kommune skal nå i mål med strategiens vision og målsætninger, er der en række forudsætninger, som skal indfris.

Ressourcer

Praktiserende læger er selvstændige erhvervsdrivende og har ansvar for at etablere sig i egnede lægepraksislokaler. En bæredygtig praksisstruktur er en afgørende faktor i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. I udspillet 'En læge tæt på dig' har regeringen derfor øremærket op til 150 mio. kr. til etablering af flermandspraksis i hovedstadsområdet. Via midler fra regeringspuljen og eksterne fonde vil Københavns Kommune supplere praksisstrukturen i København ved at etablere lokaler til et antal flermandspraksis. Sammen med aktiv byplanlægning og tværgående samarbejde vil kommunen hermed bidrage til at styrke praksisstrukturen i København.

Øget samarbejde med Region Hovedstaden, PLO og almen praksis

Region Hovedstaden er ansvarlig for at tilvejebringe og sikre borgere tilbud om behandling hos praktiserende læge. Københavns Kommune er interesseret i, at alle borgere har en nem og lige adgang til almen praksis. Det fordrer et tæt samarbejde mellem kommune, region og de praktiserende lægers organisation, PLO, hvor der kan findes fælles og gode løsninger for almen praksis i Københavns Kommune.

Ligeledes er der brug for et yderligere tæt og godt samarbejde med almen praksis, således at de enkelte lægepraksis selv kan se værdien i og arbejder for at nedsatte sig i flermandspraksis, hvor:

- mulighed for faglig sparring med kollegaer øges,
- mulighed for aflastning via praksispersonale øges,
- mulighed for at blive en del af udviklingen i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen til glæde for borgerne forbedres.

Fælles strategi for Københavns Kommune
Københavns Kommune er ikke kun afhængig af vores eksterne samarbejdspartnere, hvis vi skal nå i mål med strategi for lægedækning. Det er afgørende med fælles ejerskab og forpligtelse internt i Københavns Kommune samt et smidigt samarbejde på tværs af forvaltningerne. Fx gennem etablering af én indgang i hver forvaltning, der har mandat til at arbejde for den fælles strategi, deler viden og sikrer effektiv opgaveløsning. Særligt når det gælder forvaltninger der har snitflader med almen praksis, er der brug for tætte arbejdsrelationer; således at hele Københavns Kommune kan forbedre rammerne for almen praksis med øget lægedækning til følge.

UDFORDRINGER I KØBENHAVNS KOMMUNE

Med en befolkningstvækst på 10.000 nye borgere hvert år, flere borgere med kronisk sygdom samt flere opgaver, der blandt andet som følge af overenskomst om almen praksis, flyttes fra hospitalerne ud i kommunerne, er der behov for særlig fokus på at sikre en tilgængelig almen praksis i Københavns Kommune. Det aktuelle billede af almen praksis skitseres i tabel 1.

Almen praksis i Københavns Kommune er kendetegnet ved, at størstedelen af lægepraksis er solopraksis (63,5%), som praktiserer i små lejligheder med ringe mulighed for at udvide til større lægepraksis¹. Dog er det er uvist, hvor stor en andel af solopraksis, der indgår i en samarbejdspraksis og graden af samarbejdet. Samtidig flyttes flere opgaver fra hospitalerne ud i kommunerne og almen praksis, hvilket betyder et øget behov for, at almen praksis ansætter praksispersonale til at løfte de mange nye opgaver, som almen praksis pålægges. Li-

geledes er der behov for sikring af lægedækning til de behandlingsopgaver, der i de kommende år forventes udlagt fra hospitalet til kommunerne.

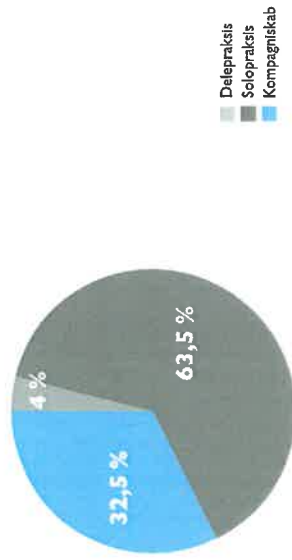
En af udfordringerne ved at etablere en flermandspraksis i Københavns Kommune, der kan huse flere læger samt praksispersonale, er, at det kan være svært at finde egnede, attraktive lokaler, som blandt andet lever op til regionens krav om tilgængelighed, byggeslojvningen samt handicapkonventionen mv.

Det store antal solopraksis betyder ligeledes, at der kan være udfordringer med et generationsskifte blandt de praktiserende læger. En undersøgelse blandt yngre læger viser, at meget få foretrækker at nedlægge sig i solopraksis (2 %)². En lignende undersøgelse viser, at mere end 90 % finder, at gode kollegaer er det vigtigste, når yngre læger skal købe lægepraksis³. Ligeledes

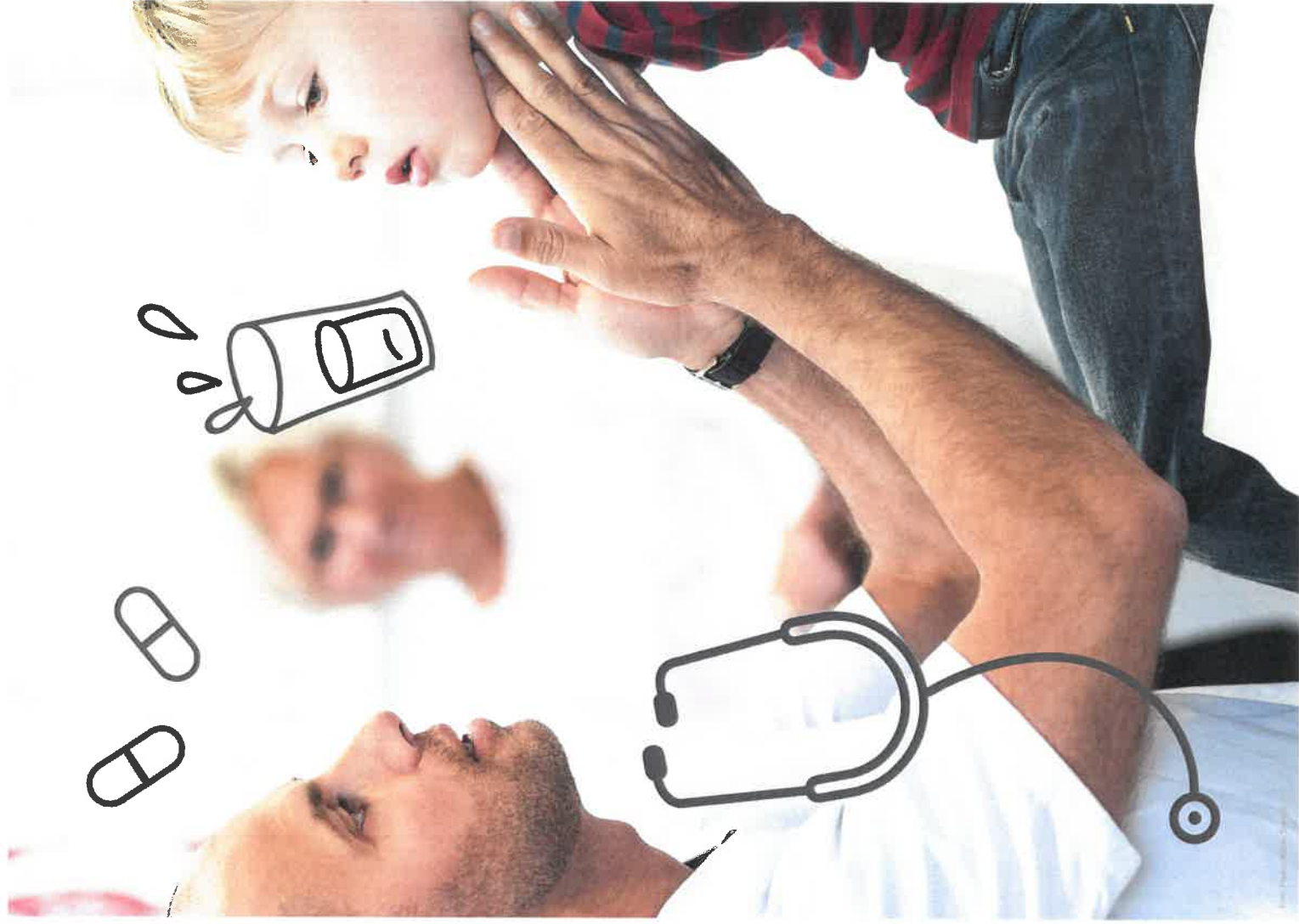
Tabel 1. Almen praksis i Københavns Kommune september 2018

Antal praktiserende læger	Antal praksis	Antal praksis åbent for tilgang via sundhed.dk	Antal patienter pr. praksis i KK	Antal patienter pr. praksis på landsplan
331	210	0-2	ca. 1.800	ca. 1.600

Figur 1. Fordeling af praksistyper i Københavns Kommune jf. Region Hovedstaden september 2018

¹ I henhold til overenskomst om almen praksis 2018 kan både solopraksis og kompagniskab fungere som samarbejds- eller netværkspraksis.
² Fremtidens arbejdsmarked for almen medicin. Yngre almen medciners ønsker til fremtidig beskæftigelse. Oktober 2018.
³ Forum For Yngre Almenmedicinernes medlemsundersøgelse 2016.

viser undersøgelsen, at mere end 50 % af de yngre læger ønsker at kunne gå på nedsat tid i løbet af deres arbejdsliv⁴, ligesom 74 % af de adspurgte frygter stor arbejdsbelastning ved køb af egen praksis⁵.

Praksisstrukturen i Københavns Kommune kan betyde, at det kan være svært at tiltrække nye læger til kommunen, da ovenstående ønsker vil være svære at honorere i almen praksis i Københavns Kommune i dag, hvilket medfører yderligere lægedækningsudfordringer – med mindre praksisstrukturen ændres. Problemet omfang forværres af, at 11 % af praktiserende læger i Københavns Kommune er mellem 63 og 67 år, og 4 % er over 67 år. På landsplan er 10 % af de praktiserende læger over 65 år⁶.

Udsatte boligområder

Manglende lægedækning i lavindkomstmråder blev i den nationale rapport 'Ulighed i Sundhed – årsager og indsatser' fra 2011 udnevnt som ét af otte særlige ulighedspioner i det danske sundhedsvæsen.

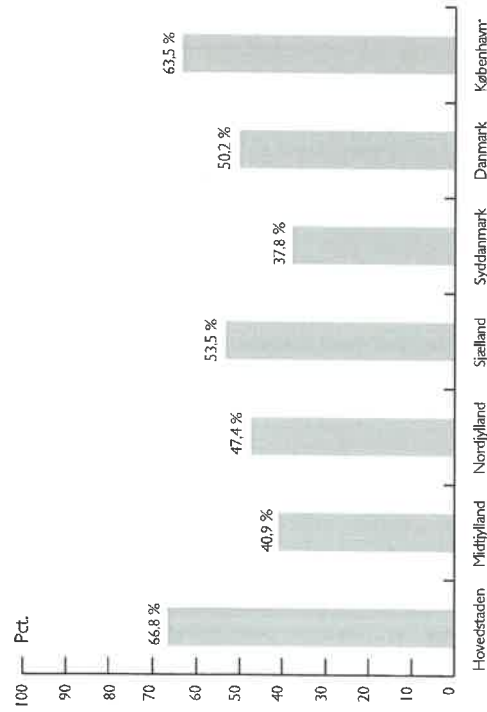
De udsatte byområder er blandt andet karakteriseret ved høj ledighed, lavt uddannelsesniveau og store grup-

per af borgere med multisygdom. Som følge heraf lever borgere i de udsatte byområder kortere og mere sygdomsprægede liv i forhold til borgere i ikke-udsatte byområder i København. Den manglende lægedækning bevirker ligeledes, at behandlingskrævende og kronisk syge borgere i udsatte byområder ikke i tilstrækkeligt omfang kommer til lægen, og på den baggrund ofte ender med forværrede sygdomme, der kunne have været behandlet eller forebygget.

Udfordringerne med lægedækning i de udsatte boligområder skyldes flere forhold, men kan blandt andet henledes til en høj belastningsgrad hos de praktiserende læger, der dækker de udsatte områder. Det skyldes, at man som læge skal håndtere en borgergruppe, der – relativt til borgere i det øvrige København – er mere syge, og som grundet sprogbARRIERER og kulturelle forhold kan være komplekse og mere tidskrævende at håndtere.

Den manglende lægedækning i udsatte byområder vanskeliggør målet om lighed i sundhed, der er den bærende vision i Københavns Kommunes sundhedspolitik.

Figur 2. Andel af solo praksis fordelt på regionerne 2017

Tal fra Københavns Kommune er fra 2018.

⁴ Forum for Yngre Almenmedicinernes medlemsundersøgelse 2016.

⁵ Fremtidens arbejdsmarked for almen medicin. Yngre almen medicinens ønsker til fremtidig beskæftigelse, Oktober 2018.

⁶ Sundheds- og Alderministeriet. En læge tæt på dig - en plan for fremtidens almen praksis, Jun 2018.

⁷ Sundheds- og Alderministeriet. En læge tæt på dig - en plan for fremtidens almen praksis, Jun 2018.

idet lige adgang til sundhedsydelse – herunder lige adgang til almen praksis – spiller en helt central rolle.

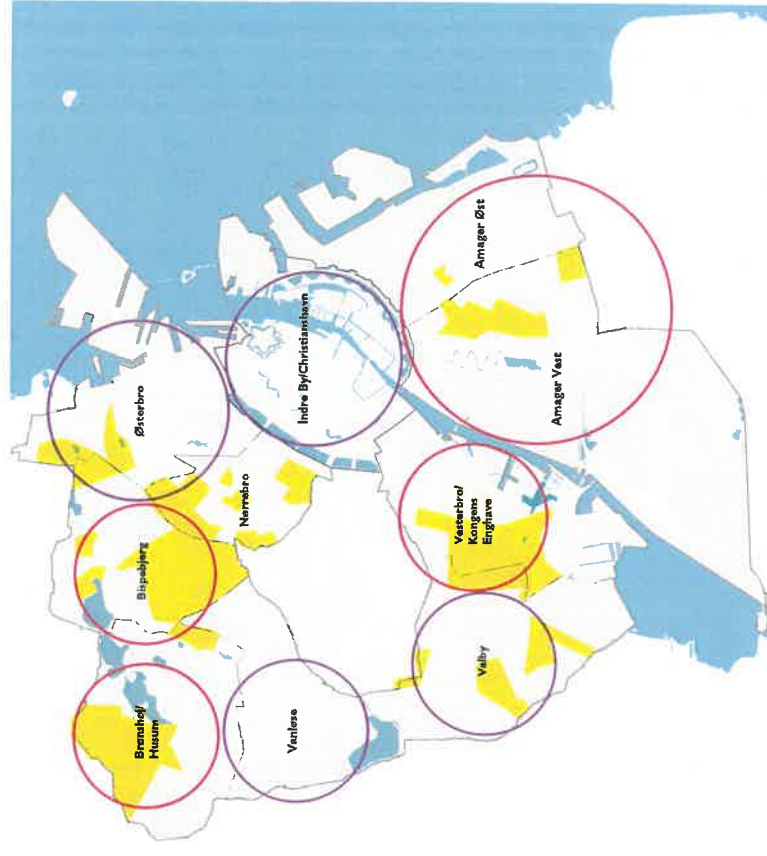
Kortlægning af lægedækning

Københavns Kommune har foretaget en kortlægning af lægedækning i København, der viser, at byen er lægedækningsstruet med få læger, som har åbent for tilgang. Fire byområder i København er lægedækningsstruede, mens fire områder er nært forestående. De lægedækningsstruede områder er fastsat i henhold til Praktisplanen og i fællesskab af Region Hovedstaden, kommuner samt PLO-Hovedstaden. Derudover er der foretaget en vurdering af sårbare områder ud fra andelen af borgere uden for arbejdsmarkedet, borgere uden uddannelse, borgere med lav indkomst og borgere med ikke-vestlig

herkomst. I flere områder i Københavns Kommune gør ovenstående karakteristika sig gældende.

På den baggrund ønskes på tværs af byen etableret større lægehuse på ca. 500m² med plads til typisk op til fem læger samt plads til uddannelseslæger og praktiserende personale. Københavns Kommune har et overordnet ønske om, at der etableres lægepraksis, hvor flere læger kan praktisere sammen, uanset om området er lægedækningsstruet eller ej. Etablering af kommende flermandspraksis på tværs af byen vil blandt andet sikre lægedækning frem i tiden, således at lægedækningsudfordringer undgås.

Figur 3. Kort over udsatte og lægedækningsstruede byområder i Københavns Kommune

Udsatte byområder i 2017 jf. Politik for 'Udsatte Byområder', Københavns Kommune

□ Nært forestående lægedækningsstruede byområder jf. Praktisplanudvalgets beslutning 2018

□ Lægedækningsstruede byområder jf. Praktisplanudvalgets beslutning 2018

PRINCIPPER

For at realisere visionen og nå målene i 2030 vil Københavns Kommune arbejde ud fra følgende fire grundlæggende principper: Praksisstruktur, byens udvikling, tættere samarbejde og ulighed i sundhed.

Principperne tager afsæt i de udfordringer, som København må løse for at sikre bedre lægedækning. Selvom hvert princip dækker over en række handlemuligheder, kan de fire principper ikke stå alene. De må tilgås som en helhed for at komme i mål i 2030.

Praksisstruktur

Med regeringsudspillet 'En læge tæt på dig' blev der opsat en national målsætning om, at 90 % af de praktiserende læger er nedsat som flermandspraksis i 2030. Som resultat heraf er der behov for en langsigtet omstilling af praksisstrukturen. Som selvstændige erhvervsdrivende har almen praksis det primære ansvar for at foretage den nødvendige omstilling af praksisstrukturen i kommunen.

I København vil det konkret betyde, at min. 55 af de etablerede lægepraksis finder sammen i flermandspraksis. Dertil kommer, at anslået yderligere 60 praktiserende læger forventes nedsat i København frem mod 2030, som følge af den kraftige befolkningsvækst København oplever. Det er målet, at størstedelen af disse læger ned sætter sig i flermandspraksis.

Det kan være udfordrende for almen praksis at løse lokale udfordringerne alene, hvorfor det er afgørende for opfyldelse af målsætningen, at Region Hovedstaden og Københavns Kommune er aktive medspillere - blandt andet ved at investere modtagne pulje- og fondsmidler i etablering af lægehuse på tværs af byen frem mod 2030.

For at kunne etablere lægehus i det rette omfang er det nødvendigt, at Københavns Kommune får allokert ressourcer til at løfte opgaven.

Tilvejebringelse af lokaler

Københavns Kommune har meget få tomme kommunale lejemål med den ønskede størrelse og lokalitet, og kommunen har derfor kun i begrænset omfang mulighed for at indrette kommunale lokaler til lægehuse. Tilvejebringelse af egnede lokaler til almen praksis er et opmærksomhedspunkt på tværs af forvaltningerne i kommunen.

- **Derfor vil Københavns Kommune for modtagne pulje- og fondsmidler istandsætte lokaler i almene boliger, kommunale lejemål og tredjemandsejendom, der medvirker til at øge antallet af flermandspraksis i et tilstrækkeligt omfang.**
- **Derfor vil Københavns Kommune have fokus på etablering af flermandspraksis, når der bygges almene boliger og eksempelvis anlægges nye plejecentre. Ligeledes vil kommunen gå i dialog med de almene boligselskaber om konvertering af almene boliger til flermandspraksis, hvis det vurderes relevant.**
- **Derfor vil Københavns Kommune, når kommunale lejemål opsiges, straks vurdere, hvorvidt de tomme lokaler fremadrettet kan anvendes som lægehuse.**

Huslejeniveau

Københavns Kommune er vidende om, at istandsættelse af lokaler kan øge lokalernes huslejeniveau.

- **Derfor ønsker Københavns Kommune at arbejde for at videreudleje til almen praksis til en husleje, som alene afspejler kommunens omkostninger ved lejemålet, inden for rammen af den eksisterende hjemmel i § 205 i Sundhedsloven.**

Byens udvikling

Indbyggertallet i Københavns Kommune er stigende, og siden 1995 er der blevet 28 % flere københavnere. Stigningen er repræsenteret i alle byens bydele, og samtidig vokser nye bydele frem. Eksempelvis er der inden for de seneste år vokset helt nye bydele op i Ørestaden, Sluseholmen og Nordhavn.

Øget opmærksomhed på at tilgodese almen praksis i udvikling af nye bydele
Indbyggerne i de nye bydele har brug for en praktiserende læge i deres lokalområde.

- **Derfor vil Københavns Kommune tænke almen praksis positivt ind, når nye byområder udvikles, herunder indgå i dialog med byudviklingselskaber som eksempelvis By og Havn.**

Indtænkning af almen praksis i lokalplaner

I Københavns Kommune er det en række ældre lokalplaner, som fastlægger rammerne for boliger og erhverv i et givent område. Disse lokal- og bydeleplaner kan være en hindring for udviklingen af almen praksis, da planerne kan fastsætte ofte ganske snævre rammer for et givent lokalområde i forhold til hvilken type erhverv, der må være.

- **Derfor vil Københavns Kommune overveje etablering af flermandspraksis ved udarbejdelse af alle nye lokalplaner.**

Tættere samarbejde

Såfremt Københavns Kommune skal lykkes med at sikre god lægedækning og udvide antallet af flermandspraksis, er der behov for et tæt samarbejde – ikke kun mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og almen praksis – men med en række centrale aktører:

Tæt samarbejde på tværs af forvaltninger i Københavns Kommune

Når almen praksis henvender sig til Københavns Kommune, er det vigtigt, at det foregår via en smidig indgang til kommunen, idet administrative udfordringer kan hindre udviklingen af almen praksis.

- Derfor er der brug for et tæt samarbejde på tværs af Teknik- og Miljøforvaltningen, Økonominforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, der sikrer én indgang i forvaltningerne og derved smidig sagsbehandling for almen praksis i Københavns Kommune.

Tæt samarbejde mellem Sundheds-

og Omsorgsforvaltningen og almen praksis

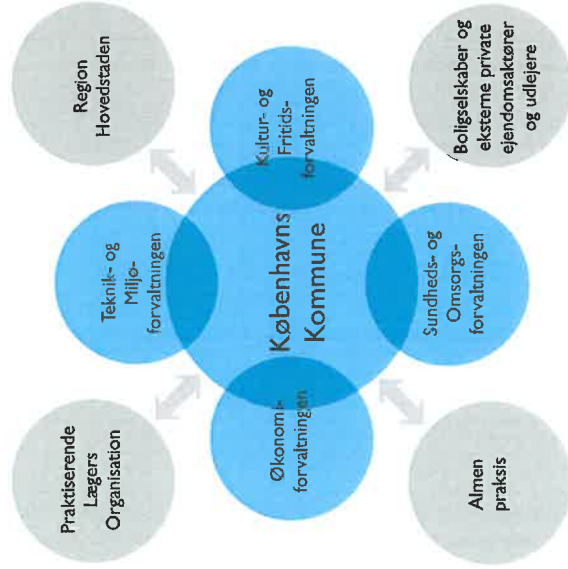
Almen praksis er Sundheds- og Omsorgsforvaltningens vigtigste samarbejdspartner i det nære sundhedsvæsen.

- Derfor vil Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i endnu højere grad understøtte almen praksis ved eksempelvis yderligere at styrke dialogen med Kommunalt Lægeligt Udvalg og de enkelte lægelaug med henblik på at forbedre lægedækningen.

ALLEREDE IVÆRSÆTTE TILTAG

- Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har iværksat følgende tiltag for at forbedre lægedækningen i Københavns Kommune.
 - Ansættelse af praksiskonulenter, der blandt andet beskæftiger sig med lægedækning.
 - Etablering af lægepraksis i Tingbjerg i samarbejde med Region Hovedstaden og PLO-Hovedstaden.
 - Tæt samarbejde og stort fokus på udfordringerne med lægedækning i Kommunalt Lægeligt Udvalg.
 - Analyse af almen praksis' ønsker til kapacitetstilførelse og indgåelse i flermandspraksis.
 - Ansøgning om 32 mio. kr. fra regeringspuljen i forbindelse med udsillet 'Sundhed, hvor du er' til etablering af to store lægehuse i henholdsvis Brønshøj/Husum og på Amager. Københavns Kommune har fået tilsagn om 7,5 mio. kr., og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har sendt revideret projektbeskrivelse til ministeriet i forhold til etablering af en enkelt lægeklínik på Amager, som forventes at stå klar ultimo 2019.
 - Københavns Kommune påregner at ansøge regeringspuljen i forbindelse med udsillet 'En læge tæt på dig' til efteråret 2018, hvortil der er øremærket 150 mio. kr. til at hjælpe hovedstadsområdet udfordringer med at skabe de fornødne rammer, der kan motivere de praktiserende læger til at slå sig ned i en moderne flermandspraksis.
 - Københavns Kommune har etableret task force på tværs af region og kommune, der arbejder for at sikre lægedækning i kommunen og finde løsninger i forhold til lokaltilvejebringelse og flytning af lægepraksis.
- Tæt dialog med Region Hovedstaden og PLO-Hovedstaden vedrørende lægedækning i forbindelse med praksisophør, hvortil Københavns Kommune kommer med forslag til konkrete tiltag til løsninger på lægedækningsudfordringerne.
 - Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er i dialog med andre forvaltninger i Københavns Kommune for bedre i fællesskab at kunne understøtte forholdene for almen praksis.
 - Københavns Kommune arbejder for at få nye ydernumre, når det gælder almen praksis. Samtidig er kommunen i dialog med regionen om en mere fremsynet planlægning af behovet for nye praktiserende læger i Københavns Kommune.
 - Teknik- og Miljøforvaltningen vil rette henvendelse til Transport-, Bygnings- og Boligministeriet med henblik på at få afklaret hvilke muligheder, der er for at Københavns Kommune kan imødekomme sundhedspersonalets udfordringer med parkering.
 - Københavns Kommune har foreslået PLO, at der iværksættes tiltag for at fastholde ældre praktiserende læger på arbejdsmarkedet samt at koble yngre læger, der gerne vil opstarte lægepraksis, med ældre erfarne læger med henblik på at fremme et smidigt generations-skifte.

Figur 3. Oversigt over relevante samarbejdspartnere for at sikre god lægedækning

Tæt samarbejde på tværs af region, PLO, relevante boligselskaber, udlejere af tredjemands erhvervslejemål og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Hovedaktører, når det gælder sikring af god lægedækning, er kommunen, PLO samt regionen. Det er blandt andet regionens ansvar at sikre, at alle borgere har en læge, og som organisation for almen praksis er PLO en vigtig medspiller i at sikre rammerne for almen praksis. Ligeledes kan inddragelse af et tæt samarbejde med boligselskaberne og udlejere af tredjemands erhvervslejemål med fordel etableres med henblik på tilvejebringelse af egnede lokaler til almen praksis.

- **Derfor er der brug for et tæt samarbejde på tværs af region, PLO, relevante boligselskaber, udlejere af tredjemands erhvervslejemål og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i København Kommune fx i form af task forces, der kan sikre koordinering og hurtig sagsbehandling, egnede lokaler samt gode rammevilkår for almen praksis.**

Ulighed i sundhed

Grundet den tætte kontakt til lokalbefolkningen er de praktiserende læger en vigtig aktør i arbejdet med at dæmpe op for uligheden i sundhed. Der er behov for en helhedsorienteret og understøttende indsats til sikring af lægedækning i udsatte bydele med henblik på at skaffe lige adgang til sundhedsydelse, øge ligheden i sundhed og styrke de praktiserende lægers handlemuligheder i udsatte områder.

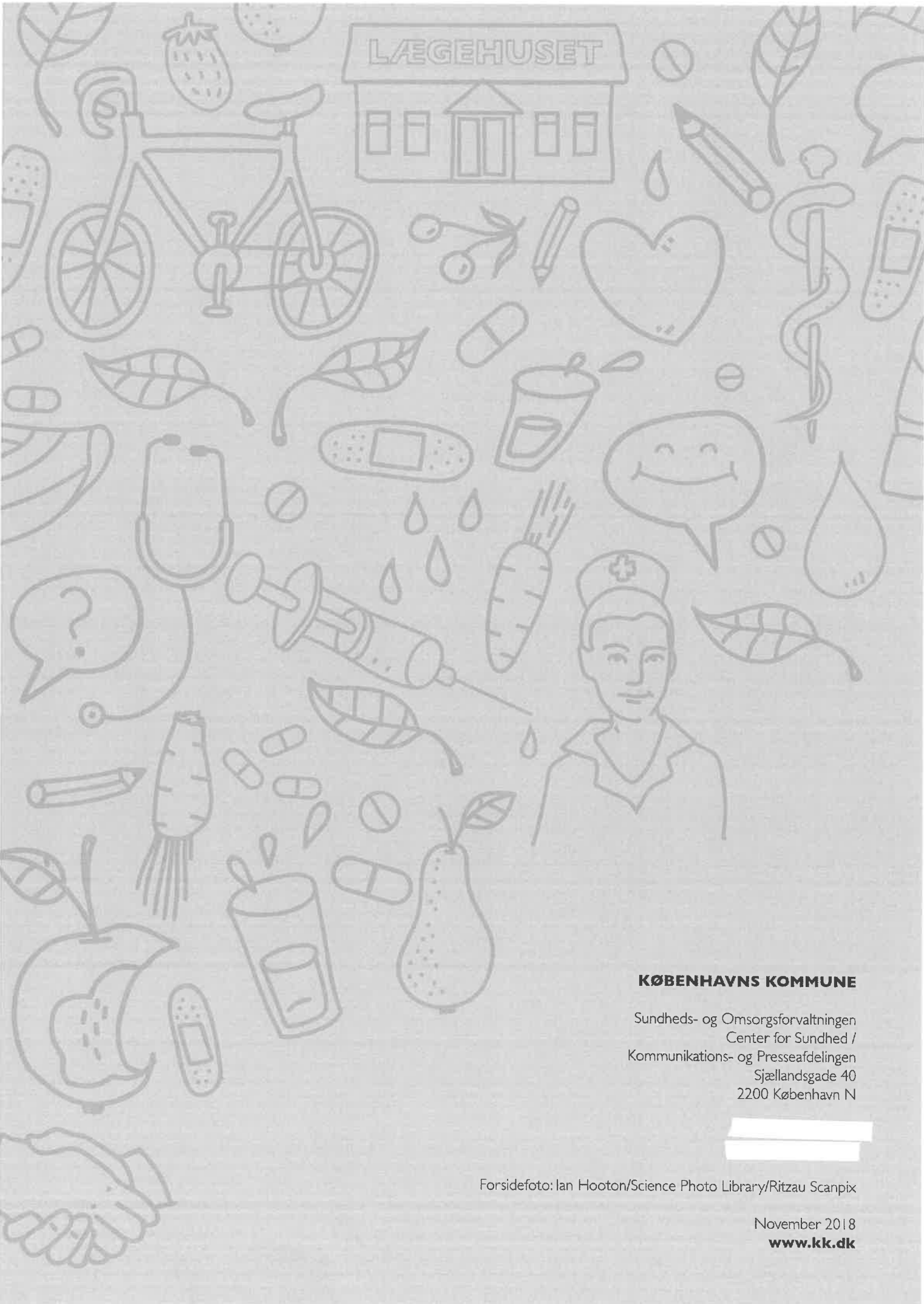
Helhedsorienteret model

Københavns Kommune, Region Hovedstaden og PLO tog i 2015 initiativ til et samarbejde om, hvordan man kunne tiltrække læger til det udsatte boligområde Tingbjerg, der siden 2015 havde stået uden en lokal praktiserende læge. Indsatsen inkluderede en række understøttende aktiviteter fra kommunens side, blandt andet hjælp til tilvejebringelse af egnede lokaler, tilknytning af en socialrådgiver, der kunne understøtte den sociale indsats over for borgergruppen, samt højere grad af integration af de praktiserende læger i det lokale kommunale sundhedsarbejde.

På baggrund af indsatsen lykkedes det at tiltrække to praktiserende læger til Tingbjerg. Samarbejdet mellem centrale aktører samt aktiv understøttelse fra kommunalt hold, særligt i forhold til tilvejebringelsen af egnede lokaler, har vist sig at være essentielt for at kunne tiltrække praktiserende læger til et udsat byområde.

- **Derfor vil Københavns Kommune, med afsæt i erfaringerne fra Tingbjerg, gå forrest i arbejdet med at øge ligheden i det nære sundhedsvesen. Det er Københavns Kommunes vurdering, at den bedste model for at tiltrække læger til udsatte byområder er at udbrede den helhedsorienterede model fra Tingbjerg, der integrerer de praktiserende læger i det kommunale sundheds- og sociale arbejde, og som hjælper med tilvejebringelse af lokaler.**

KØBENHAVNS KOMMUNE

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Sundhed /
Kommunikations- og Presseafdelingen
Sjællandsgade 40
2200 København N

Forsidefoto: Ian Hooton/Science Photo Library/Ritzau Scanpix

November 2018

www.kk.dk